

An aerial photograph showing a dark river winding through a landscape. The river flows from the top center towards the bottom right. On the left bank, there are large green agricultural fields. On the right bank, there is a mix of green trees and a large, light-colored sandy bar. In the background, there are some buildings and more green fields under a clear sky.

Omówienie raportu rządowego

Dr Alicja Pawelec
WWF Polska

Fot. Wiktor Strumillo

Wnioski z wstępnego raportu rządowego

Katastrofa na Odrze największą katastrofą ekologiczną w historii współczesnej Polski

Główne uwarunkowania, które przyczyniły się do zakwitnięcia złotej algi:

- zły stan wód Odry (zrzuty ścieków)
- niski stan wód i wahania przepływów
- wysoka temperatura wody
- przekształcenia Odry (zbiorniki zaporowe, spiętrzona woda przed jazami, kanały)
- osłabienie zdolności ekosystemu Odry do samooczyszczania.

➤ **Pierwotne przyczyny NIE zostały wyjaśnione**

➤ **Brak wskazania, że katastrofę na Odrze spowodował człowiek**

➤ **Zignorowanie wcześniejszych doniesień o śnięciach ryb (od marca 2022)**

Fot. Ewa Drewniak

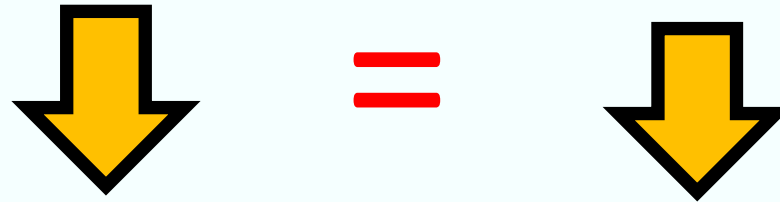

Fot. Cezary Aszkiewicz, Agencja Wyborcza.pl

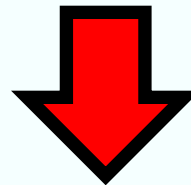
Wnioski z wstępnego raportu rządowego

działalność człowieka
gospodarcze wykorzystanie Odry
rzeka jako odbiornik ścieków i „darmowy”
transport zanieczyszczeń

metale ciężkie, rtęć, solanka, zanieczyszczenia, złota alga
regulacja Odry, zastoiska, jazy, stopnie wodne

ścieki, zasolenie / wody dołowe

KATASTROFA

Uwagi i Rekomendacje Ekspertów w zakresie uzupełnienia raportu rządowego

- 1. Wyjaśnienie pierwotnych przyczyn katastrofy i zakwitnięcia złotej algi**
- 2. Analizy i Wnioski dotyczące spełnienia wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej**
- 3. Analizy i wnioski dotyczące działań kontrolnych wobec użytkowników wód oraz poprawy systemu wydawania pozwoleń wodnoprawnych**
- 4. Analizy i opracowanie modelu systemu monitorowania jakości wód**
- 5. Analizy i wnioski dotyczące funkcjonowania systemu zarządzania kryzysowego**

Rekomendacje Ekspertów WWF - DORAŻNE

1. Odstąpienie od prac regulacyjnych na Odrze związanych z użeglowaniem Odry i budowy drogi wodnej (sieć Ten-T)

www.zegluga-rzeczna.pl

2. Odstąpienie od planów przekształcenia zbiorników suchych w retencyjne (Racibórz)

www.jedynka.polskeradio.pl

3. Odstąpienie od planów budowy stopni wodnych na Odrze i innych rzekach

4. Przekierowanie zaoszczędzonych środków publicznych na:

- Odbudowę naturalnej retencji zlewniowej
- Renaturyzację rzek (wdrożenie Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych)
- Systemy oczyszczania zanieczyszczonych ścieków i wód zasolonych z przemysłu/górnictwa i odejście od gospodarki węglowej na rzecz OZE

Fot. Wiktor Stumilo

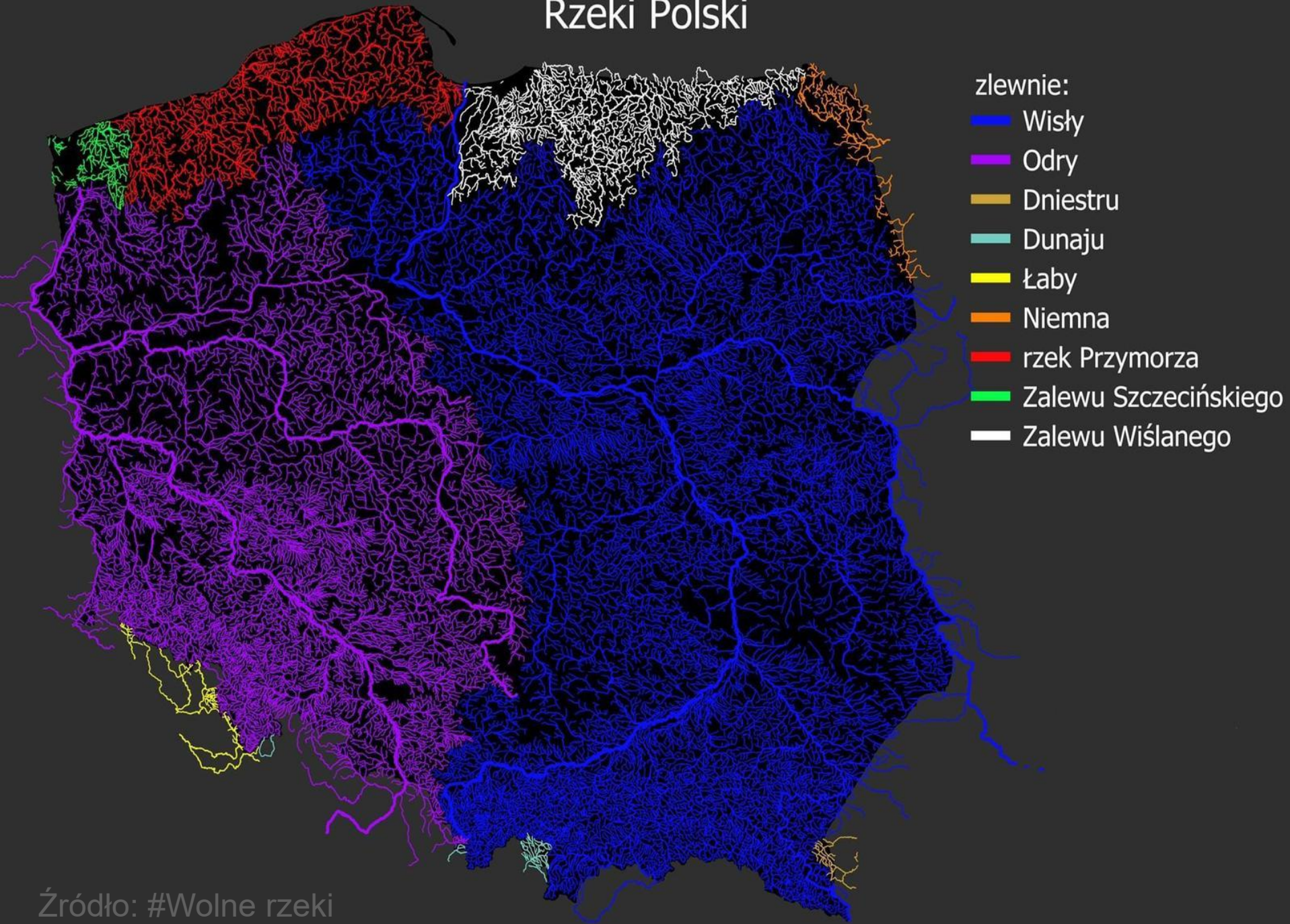
Fot. LIFE AlkFens, Klub Przyrodników

Rekomendacje Ekspertów WWF - SYSTEMOWE

1. **Transparentność w komunikowaniu planów rządowych** (konsultacje publiczne założeń planów odbudowy ekosystemu, włączenie organizacji społecznych i naukowców w realizację)
2. **Zaniechanie inwestycji na rzekach**
3. **Zmiana zarządzania wodami** (poprawa stanu wód i osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.):
 - Odbudowa utraconej naturalnej retencji zlewniowej
 - Renaturyzacja rzek (wdrożenie Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych)
 - Zmiana systemu wydawania pozwoleń wodno-prawnych (zintegrowana ocena skumulowanego wpływu)
 - Systemy oczyszczania zanieczyszczonych ścieków i wód zasolonych z przemysłu/górnictwa oraz odejście od gosp. węglowej na rzecz OZE

Rzeki Polski

Wnioski i rekomendacje:

<https://www.wwf.pl/jak-odratowac-odre>

Analiza ekspercka rządowego raportu:

[Analiza ekspercka „Wstępnego raportu rządowego zespołu ds. sytuacji na rzece Odrze” - PEŁNA WERSJA »](#)

[Analiza ekspercka „Wstępnego raportu rządowego zespołu ds. sytuacji na rzece Odrze” - SKRÓT »](#)

Dziękuję za uwagę

Dr Alicja Pawelec, WWF Polska

apawelec@wwf.pl